

Utdanningsplan for leger i spesialisering i øre-nese-hals ved Sørlandet Sykehus

Om utdanningsvirksomheten

Sørlandet sykehus HF (SSHF) er Agders største kompetansebedrift med over 7000 ansatte fordelt på ulike lokasjoner, hvorav rundt 280 er Leger i spesialisering (LIS) 2/3. SSHF er områdesykehus for Agder med en befolkning på over 311 000 innbyggere, og har behandlingstilbud innen fysisk og psykisk helse og avhengighetsbehandling. De somatiske sykehusene ligger i Arendal, Kristiansand og Flekkefjord, og psykiatriske sykehusavdelinger er lokalisert i Arendal og Kristiansand. I tillegg har vi distriktpsikiatriske enheter og barne- og ungdomspsykiatriske enheter i Kristiansand, Lindesnes, Kvinesdal, Farsund, Flekkefjord, Arendal, Lillesand, Grimstad og Tvedestrand.

Per 2025 tilbyr vi LIS-utdanning innenfor 34 ulike spesialiteter

Om avdelingen/seksjonen i SSHF

Øre-nese-halsavdelingen er organisert under Somatisk klinikk Kristiansand, og har virksomhet både i Arendal og Kristiansand. Avdelingen er ledet av avdelingssjef som har en ledergruppe bestående av medisinsk faglig rådgiver, enhetsledere for sykepleietjenesten, hørselssentralen, samt oralkirurgisk seksjon.

Alle leger, også LIS, arbeider både i Kristiansand og Arendal. Begge lokalisasjoner har operasjonsstuer for narkose- og lokalinngrep, poliklinikk og hørselssentral. Vi tilbyr søvnutredning begge steder. Vaktfunksjon og sengepost er lagt til Kristiansand. I tillegg driver vi allergiutredning og allergivaksinasjon der. Otonevrologisk utredning foregår i Arendal. I Arendal har vi også en oralkirurgisk seksjon med 2 oralkirurger som behandler de fleste oralkirurgiske pasientgrupper.

Avdelingen har 8 spesialister og 6 leger i spesialisering (LIS). LIS går i 6-delt vaktordning med overlege som bakvakt. Vaktene for LIS er organisert med noe aktiv tid, deretter passiv hjemmevakt med utrykning frem til morgenen etter. LIS leger deltar i alle funksjoner (operasjon, poliklinikk, vakt, vitittgang osv). Avdelingen er ikke seksjonert, men vi tilstreber at LIS kan få «spesialisere» seg i en viss utstrekning etter interesseområder.

Læringsarenaer i spesialiteten

Avdelingen tilbyr utdanning innenfor de fleste læringsmål til spesialiteten. Resterende kan oppnås ved OUS som SSHF har rotasjonsavtale med.

Om utdanningsløpet

Tjenesten gjennomføres hovedsakelig på avdelingens to lokalisasjoner, inkl oralkirurgisk seksjon. I tillegg kan enkelte læringsmål oppnås ved hospitering på endokrinkirurgisk avdeling, anesthesiavdelingen og medisinsk avdeling. De læringsmål som ikke oppnås lokalt, kan oppnås ved et av de 4 Universitetssykehusene som driver behandling av hode-hals kreft. Det foreligger avtale med Oslo Universitetssykehus, Rikshospitalet. I all hovedsak dekkes alle fagets disipliner, med unntak av kreftbehandling og enkelte sentraliserte spesialfunksjoner, hos oss.

Introduksjon av nye LIS

Nyansatte LIS går gjennom et 4 ukers opplæringsprogram som skal ruste de for begynnende selvstendig arbeid. En tilstreber opplæring i de mest sentrale deler av faget, og opparbeide et minimum av vaktkompetanse. Man begynner å gå selvstendige vakter mot slutten av denne perioden. LIS tildeles veileder ved oppstart. De første månedene selekteres pasientene til poliklinikk og det settes av ekstra tid per pasient

på poliklinikken. Operasjonsopplæring begynner snarest mulig for de sentrale operasjoner (tonsillektomi, adenotomi, drenginnleggelse). Videre progresjon er beskrevet i avdelingens interne utdanningsplan.

Teoriundervisning

Mandag 10 minutters artikkelgjennomgang, tirsdag organiserer avdelingen internundervisning 45 min, onsdag er det felles 30 min felles legeundervisning ved SSK.

Ansvar for undervisning og artikkelgjennomgang ruller mellom alle leger i avdelingen.

Torsdag deltar vi i nasjonal nettundervisning 45 min hvor alle ØNH-avdelinger i Norge deltar og ruller på undervisningsansvar. Hver mandag (Arendal) og hver onsdag (Kristiansand) arrangeres det 30 min fellesundervisning for alle leger på de respektive sykehusene. ØNH-avdelingen deltar jevnlig med innlegg i de tre sistnevnte.

Vi har en overlege med ansvar for å fordele undervisningsansvaret.

Både nasjonal nettundervisning og internundervisning tar utgangspunkt i læringsmålene.

Simulering og ferdighetstrening

Simuleringstrening på akutte luftveier organiseres sammen med anesthesiavdelingen. Det er mulighet for kadaverdisseksjon i samarbeid med patologisk avdeling.

Akademisk kompetanse og forskningsaktivitet

Avdelingen har én oralkirurg med doktorgrad. Han forsker aktivt og veileder doktorgradskandidater og bistår i forskningsprosjekter. I tillegg utnyttes annen forskningskompetanse ved foretaket og ved Universitetet i Agder i enkelte sammenhenger.

Forskningsseksjonen ved SSHF er organisert under Fagavdelingen. Seksjonen legger til rett for forskere, særlig med tanke på doktorgradsløp, godkjenne forskningsprosjekter og påse at regler for god forskningsetikk følges.

Felles kompetansemål (FKM)

Felles kompetansemål er en integrert del av LIS-utdanningen ved SSHF. Hver spesialitet sørger for at relevante læringsmål oppnås gjennom klinisk praksis, internundervisning og gruppeveiledning.

Det er utarbeidet flere lokale læringsaktiviteter som skal sikre nødvendig opplæring i enkelte læringsmål for FKM. Dette inkluderer både heldagskurs, filmer og e-læring.

Det er også tilgjengelig flere e-læringskurs og podcaster som er utarbeidet regionalt og/eller nasjonalt.

Administrasjon og ledelse er et anbefalt kurs for LIS, og arrangeres i alle fire helseregioner, minimum to ganger per år i hver region. [Her](#) kan man finne langtidsplaner over kurs.

Organisering av veiledning, supervisjon og kompetansevurdering

Veiledning

LIS får tildelt veileder ved oppstart. Det legges til rette for at første veiledningssamtale finner sted innen de første 3 ukene. Det settes av 1 veiledningstime i arbeidsplanen månedlig.

Utdanningsansvarlig gjennomfører halvårlig en progresjonssamtale med oppdatering av LIS-ens individuelle utdanningsplan.

Det er evalueringskollegium hvert halvår der LIS får tilbakemelding fra sin veileder i veiledningssamtale.

SSHF har utarbeidet en egen kompetanseplan for veiledere som inneholder informasjon knyttet til spesialistforskriften, nasjonal veileder og retningslinjer. Det er også utarbeidet en egen lokal funksjonsbeskrivelse for veilederrollen.

Veileder for LIS 2/3 skal være godkjent spesialist i en av spesialitetene med felles faglig plattform for

utdanningens andre del eller i den aktuelle spesialiteten for utdanningens tredje del. Veiledere skal ha gjennomgått veiledningskurs som arrangeres lokalt.

Det skal skrives referat fra veiledningssamtalene i Kompetanseportalen.

Supervisjon

Avdelingen tilstreber en kultur for lav terskel for rådførelse med hverandre. Felles previsitt med evt samtidig diskusjon av problemkasus hver dag på morgenmøte. Problemkasus tas også i forbindelse med ukentlig røntgenmøte. Avdelingen har daglig en overlege med liberofunksjon tilgjengelig til veiledning og supervisjon.

Kompetansevurdering

LIS skal vurderes systematisk gjennom hele utdanningsløpet.

Kompetanseportalen brukes for å dokumentere læringsaktiviteter og oppnådde læringsmål. Det vil være angitt på hver læringsaktivitet om du skal sende læringsaktiviteten til godkjenning hos din veileder, en supervisor, et evalueringskollegium eller om det kun er egenregistrering av gjennomført læringsaktivitet. Når læringsaktiviteter er gjennomført og LIS, i samarbeid med sin veileder, anser læringsmålet som oppnådd, sendes dette til avdelingsleder for endelig godkjenning. Godkjenning av læringsmål kan også gjøres med støtte i avdelingens evalueringskollegium. Noen avdelingsledere har delegert godkjenningen av læringsmål til annen person.

SSHF har utarbeidet en egen mal for evalueringskollegium. Malen er bygget på Helsedirektoratets veileder i vurdering av kompetanse hos leger i spesialisering og baserer seg spesielt på vurderingsverktøyene Mini-CEX og NOTSS.

Individuell utdanningsplan (IUP)

For å sikre at LIS har progresjon i utdanningen skal LIS i samarbeid med veileder opprette en individuell utdanningsplan (IUP). Leder er ansvarlig for at dette gjøres innen 3 uker etter tiltredelse, og planen skal oppdateres hvert halvår. Dette gjelder både ved fast og midlertidig ansettelse.

Det er utformet en egen kompetanseplan «SSHF – dokumentasjon individuell utdanningsplan LIS» i Kompetanseportalen. Her skal LIS laste opp IUP hvert halvår. Tidligere planer vil da også ligge tilgjengelig.

IUP skal inneholde oppdatert informasjon om overordnet utdanningsløp, læringsmål, kurs, internundervisning og fremdriftsplan for kommende halvår. Planen kan ligge til grunn for veiledningssamtaler og til bruk i vurderingskollegium. Den vil også gi viktig informasjon til leder for planlegging av rotasjoner innad i foretaket og gjennomstrømningsstilling til andre samarbeidende foretak.

Faglige rammer og kvalitet

LIS har avsatt fordypningstid minst 4 timer per uke i snitt i arbeidsplanen. Det er et godt innarbeidet system for å sikre at fordypning tas igjen dersom det enkelte ganger må benyttes til ordinær drift. Det er regelmessige møter med fokus på å sikre at det er LIS med på alle operasjoner som omfattes av læringsmålene. LIS har i tillegg til fordypningstid avsatt tid til opplæring.

LIS er en naturlig del av alle faglige møter som morgenmøte, artikkelgjennomgang, røntgenmøte. Intern undervisning, felles legeundervisning og nasjonal ØNH nettundervisning. Avdelingen har felles legemøte 45 min annenhver uke hvor legejobb-relaterte problemstillinger (ikke fag) tas opp i fellesskap.

Avdelingen har fokus på at LIS skal gis permisjon til alle nasjonale kurs obligatoriske for spesialiteten, og prioriterer at flest mulig LIS-leger får delta i Øre-nese-halsforeningens høstmøte.

Avdelingen har ett tverrfaglig seminar årlig for alle ansatte i ØNH avdelingen.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Utdanningsutvalget består av medisinskfaglig rådgiver og én erfaren og én uerfaren LIS-lege. Én overlege er ansvarlig for organisering av all undervisning for leger. Utdanningsansvarlig overlege har avsatt tid til oppfølging av LIS utdanningen. I et felles legemøte annenhver uke tas det blant annet opp temaer som omhandler organisering og forbedring av LIS-utdanningen.

Tillitsvalgte

Tillitsvalgte for LIS har tett dialog med avdelingsledelsen.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med medisinsk faglig rådgiver.

Evaluering og revisjon av utdanningsplanen

Dato for siste revisjon 01.08.2025.